



Estlandssvensk idrott.

Söndagen den 19 juli hade Oru-Linnamäe Idrottsförening med tillhjälp av sportintresserade i Rikholdi, i Rosta anordnat en sport- och idrottsdag.

Man prövade sina krafter i 100, 400, och 1500 m. löpning samt i kulstötning, diskus- och spjutkastning, längd- och höjdhopp. Tävlingarna avslutades med en kamp i nätboll.

Gästerna voro oövervinnliga i så gott som alla grenar, utom i höjdhopp där Axel Adelmann ifrån Rikholdi placerade sig som etta. Även i nätboll fick rikholdipojkarnas goda tävlingsanda och energi vika för genom träning vunnen teknik. Rikholdiborna förlorade första spelet med 12:15 och andra 14:16. Nästa gång lovades vis-a omvänt resultat.

Man kanske undrar, varför rikholdipojkarna ej placerade sig bättre i tävlingen, men det bör ej glömmas, att denna idrottsdag här var den första i sitt område och att flera av de tävlande kanske knappast sett något dyligt förr. Bland publiken hörde man t. o. m. sådana yttranden som: "Våra pojkar äro nog mycket duktigare, för tänk om de våra också hade haft gratis instruktör en dag i veckan och hade tränat åtminstone ett år." — T. o. m. nu, när rikholdipojkarna presterade resultat enbart med s. k. "råkraft", vunno de flera av sina tränade medtävlare.

Inom Svenskbygden har på flera håll, om ock i skymundan, tänkts tankar om estlands-

svensk idrott. Detta är emellertid tankar som ej endast böra tänkas, utan även verkställas. Skulle det ej med litet god vilja plus energi och intresse, vilket ej synes fattas, få i stånd idrottsföreningar eller något i den stilen. För en skildring av idrottens mångfaldigt goda sidor behövs väl i våra dagar knappast slösas papper och trycksvärta!

Denna verksamhet vore för den del av ungdomen, som ej känner sig hågad för deltagande i sång- och musikföreningar särskilt välkommen, men även för musikintresserade, vilkas arbete med sällarens ankomst brukar torka in.

Kunde ej den högt stående svenska idrotten och gymnastiken kanske även leva upp på denna sidan om Östersjön?

Om man skulle ge fantasien fritt lopp kunde man kanske om någon tid få uppleva något sådant som en Svensk-Estlands Sport- och gymnastikdag, tävlingar i allmän idrott om någon Ajbolandspokal, höjande det svenska namnet genom aktivt deltagande i de årliga estniska allmänna idrottstävlingarna och vem vet — kanske även någon idrottsturné, sträckande sig även längre åt väster, hinsidan havet.

Detta var nu, som tidigare påpekats, en flykt på fantasiens vingar. Men varför skulle åtminstone ej en liten del kunna gå i uppfyllelse, ty också detta vore redan något. Huvudsaken är, att någon tager initiativet

på orten och gör en början, det övriga kommer av sig självt.

För att ifrån de svävande höjderna återkomma till det mera praktiska, så vore det ju mycket lätt för sportsintresserade att grunda idrottsklubbar under förutvarande ungdomsföreningar och S. O. V.-avdelningar i bygderna. För att få intresset väckt inom bredare lager, borde det anskaffas ett vandringspris, om vilket i brist på bättre i början kunde anordnas nätbollstävlingar och turnéer. Senare kunde det övergå till allmän idrott.

Varför ej redan nästa sommar kunna få till stånd en estlandssvensk idrottsdag t. ex. på Vormsö, där Rikholdi, Noarootsi, Pakri, kanske Vihterpalu, Korkis och Vormsö unga gemensamt kunde mäta sina krafter om ett vandringspris, vilket för att erövrats helt bör vinnas tre år i följd eller fem år med avbrott? Tänk vilken ofantlig samhörighetskänsla det skulle väcka!

Detta är bara en tanke, kanske första gången offentliggjord, men vilken inom ungdomskretsar dryftats tillräckligt livligt, för att det ej skulle sägas att intresse saknas.

Vi skola i varje fall ej låta saken gå så långt, att vi få underlåta oss, att en början för estlandssvensk idrott är tvungen att komma från annat håll.

mn.

Kom ihåg Kulturfondens sparbössa!

VORMSÖ.

I ett föregående nummer av denna tidning meddelades, att en grupp Sveriges goodtemplare besöka Estland och svenskbygden. Fredagen den 24 juli kommo de med extra båt från Roslep, där de ett par dagar varit tillsammans med rikullborna, till Vormsö. För logi och mat var det väl beställt; en del logerade i prästgården andra i Hullo by och matfrågan hade fru Pöhl godhetsfullt löst. Då de redan med båten, som avgår på måndagen från Tallinn återvända till Stockholm, blev vistelsen här tyvärr icke lång, men en del hanns ju i alla fall med.

På lördagskvällen hölls logemöte tillsammans med ungdomslogen och en del äldre logemedlemmar från Vormsö. På söndagen bevistades högmässan i kyrkan, som hölls av prosten K. Nilsson från Tallinn och kyrkoherde S. Danell, Noarootsi, som förättade altartjänsten. Vid högmässan sjöngo

fröken D. Petterson och herr A. Aspelin, några solosånger, som ytterligare gav gudstjänsten en festlig prägel.

På eftermiddagen var anordnat ett stort nykterhetsmöte utanför kyrkan där medverkande voro: prosten K. Nilsson, kyrkoherden S. Danell och pastor Hj. Pöhl samt herr Knut Andersson från Stockholms, som var mötets huvudtalare. Utom de förutnämnda talare höll även byrodirektör N. Källström ett synnerligen intressant föredrag om svensk utvandring genom tiderna, där han på ett gripande sätt lät åhörarna få en totalbild över de platser där svenskar utom Sveriges gränser bo och bygga.

Efter intagen måltid fortsatte goodtemplarna över Haapsalu till Tallinn. På vägen till hamnen i Sviby bröt åskan lös, vilket följdes av ett fruktansvärt störtregn. Eftersom inget skydd fanns att erhålla måste man bara hålla god min i elakt spel och fortsätta. *Fridolin.*

Birkasvännerna

hålla sin sedvanliga sommarfest på Birkas söndagan den 9 augusti med början kl. 12 på dagen. Programmet kommer att omfatta tal, kvartettsång, deklamation m. m. Föredrag hålles av skolans rektor P. Byström. Skolans första rektor Kaleb Andersson kommer troligen också att närvara. Alla birkasvännerna, även de, som inte genomgått folkhögskolan, äro hjärtligt välkomna!

Elevförb. ordf. Aug. Bergman.

Estnisk ångare räddade tre svenskar.

På sin resa till Stockholm räddade "Kalevipoegs" besättning utanför Sandhamn tre svenskar, som åkt på grund med sin motorbåt. Motorbåten sjönk och en av dess besättning som icke var simkunnig omkom innan hjälpen hann fram.

Min största upplevelse.

(En av de elva)

VI.

"Opp och hoppa ligg ej och dra er," kommanderar Herbert. Här och där lyftes på täckkannten och ett sömnigt, men glatt ansikte sticker fram och nickar ett sorglöst "morning" åt sina kamrater. Efter att ha undanstökat morgonens "kiv och slit" jag menar sko- och klädborstning m. m. som i dag göres grundligare med anledning av att vi befinna oss i den gamla visdomsstaden Uppsala, ledsagar oss vår uppsalaciceron Essén till matstället "Tempo" där vi intaga en frukost vid en jättehög disk. Men till all lycka äro stolarna lika jättehöga och vi kunna med lätthet nå den goda maten som är serverad.

Efter frukosten bär det av till Domkyrkan. Detta väldiga tempel, som är byggt delvis av franska och svenska arkitekter och som flera gånger brunnit ned, förvarar stoffen av flera Sveriges, både andens och svärdets stormän. Sålunda märker man flera Sturars och Gustav Vasas gravvårdar där.

Och sida vid sida vila Rudbeck och Nathan Söderblom. Också kan man ännu beundra ärkebiskopsskrudarna som burits vid flera högtidliga tillfällen, som kröningar, då dessa ännu ägde rum i Uppsala o.s.v. Dessutom de Sturars dräkter, som ljöto döden vid Stockholms blodbad. Och först och sist icke att glömma S:t Eriks skrin, där man ännu förvarar den helige mannens ben och relikier.

Nu leder vägen till Sörmlands nationshus (nationerna i Sverige motsvara ungefär våra korporationer) där vi få en tämligen redig inblick i den svenske studentens liv. Från nationshuset är det icke långt till borgsalen och dit ställa vi nu kosan. Här höra vi ett synnerligen intressant föredrag om salens mångskiftande historia. Man gripes ovillkorligen av ett visst allvar, då man vet sig stå inom samma väggar, som fordom varit vittnen till lysande banketter och kröningsfester, som givits av

kungar och drottningar. I denna sal var det som Gustav den II Adolf inför ständerna förklarade att han bestämt sig för att ingripa i 30-åriga kriget. Här var det också som hans dotter Kristina avsåg sig Sveriges krona till förmån för sin släkting Karl, senare Karl den X Gustav.

Tiden hastar emellertid. Vi måste ännu enligt programmet hinna med universitetet före middagen. Sistnämnda byggnad beses och dess historia förklaras på ett värdigt sätt av vår värd och ciceron lektor Essén som ju här är hemma på sin mammas gata, om man nu kan använda detta uttryck här.

Efter middagen bese vi biblioteket och botaniska trädgården. Biblioteket eller Carolina Redeviva som byggnaden heter, är ju nordens största bibliotek. Man känner sig nästan kuslig till mods när man vandrar genom dessa ändlösa rader av böcker. Bara böcker, böcker och åter böcker. Bland annat förvaras också ena hälften av Wulfilas berömda Codex eller silverbibel där,

Finlands president gästar Estland.

Finlands president anländer i år på sitt sedvanliga besök till Estland den 1 augusti och programmet för hans vistelse här är redan fastställt.

På lördagen anländer presidenten med sin egen lustjakt "Aura" till Narva-Jõesuu där riksäldsten mottager honom och efter en kortare promenad vid stranden drickes kaffe i villa "Capriccos". Senare fortsätter färden till Narva, där borgmästaren mottager de höga gästerna och visar stadens sevärdheter. På aftonen åka gästerna vidare till riksäldstens slott i Oru.

Andra dagen på aftonen besöka gästerna Kurtna och på kvällen återvänder man till Oru.

Tredje dagen beses Kohtla-Järve och Kiviõlis brännskiffergubvor och fabriker, varefter resan göres med extratåg till Tallinn.

På fjärde dagen, alltså torsdagen, far president Svinhuvud direkt från Tallinn till Helsingfors.

Med presidenten följer hans äldste son med fru. Höga besöket ledsagas av Finlands premiärminister Kivimäki, Estlands minister i Helsingfors Rebane, samt två av presidentens adjutanter.

Svenska firmor bygga stor kraftstation i Lettland.

Lettlands finansminister har förklarat för pressen att underhandlingarna om byggandet av en kraftstation vid Väina ån i närheten av Kegemus äro slutförda. I de närmaste dagarna kan man vänta att firmorna „Svenska Entreprenad Aktiefbolaget“, och „Vattenbyggnadsbyråen“ underteckna akterna. Byggandet av stationen vidtaga i augusti detta år och avslutas i november 1939.

vilken vi alltså ha tillfälle att närmare betrakta. Dagens allvarliga program avslutas med Botaniska trädgården. Där fäster jag för min del största uppmärksamheten på den jättestora kaktusen som man då och då är tvungen att klippa toppen av för att den ej skulle föra taket på glastornet upp i rymderna dit den strävar. Och så icke att glömma bananträdet som emellertid icke bär några frukter.

Dagens allvarliga program är, som redan förut sagts, därmed slut och alla bege sig "hem". På kvällen har vår värd Riksföreningen, Uppsala lokalavdelning ordnat ett samkväm på seminariet och dit inbjudit bland annat en grupp seminarister som kort förut varit på besök i Estland. Efter programmet och kaffet som där serveras, marschera alla med två fiolspelare i spetsen till den rymliga gymnastiksalen och ringlekarna vidtaga. Det behövs väl knappast sägas att rockarna snart kommo i reserv och timvisaren var över tolv innan man tänkte på avslutningen. Men glad var man! Och lite varstans i leden gnotades Taubes populära sjömansvisa:

"Här dansar Calle Scheven med Roslagens mö ..."

Nästa dag är en av de vackraste vi tillbringade i Sverige. Redan tidigt sätta vi oss i en bekväm omnibuss och så bär det ut ur staden till Linnés Hammarby. Solen skiner från en molnfri himmel och under glam och sång passera de vackraste landskapsvyer som på en biograf. Dit ankomna få vi tillfälle bese den världsberömda botanikerns mönstergård, där han på 1700-talet bodde och arbetade samt gjorde det svenska namnet känt över hela världen. Allt har ännu förvarats i sitt ursprungliga skick från hans tid; till och med den gamla väggklockan går ännu. Sedan vi åhört ett sakkunnigt föredrag om Linnés stora verk undfägnas vi med kaffe. Snart bär det igen av med Gamla Uppsala som mål. Där kunna vi icke nog beundra de tre kollossala ättehögarerna i vilka tre fornkungar äro begravna och vilkas historia vår cicereon på ett värtaligt sätt berättar. Dessutom få vi se gamla Domkyrkan och besöka Odinsborg och där i Riddarsalen dricka mjöd ur väldiga mjödhorn. Av inskrifterna på bågaren ser man

Vargarnas fräcka tjuvtåg i Alutaguno.

Förre vecka företogo vargarna i Alutagune i Virumaa ett synnerligen fräckt tjuvtåg. Nämligen bröto de sig in i ett fårhus och dödade 16 får. Fårhuset är beläget en halv kilometer från boningshuset, så man kunde icke höra när det hände och förhindra företaget. På morgonen när herden skulle släppa ut fåren möttes han av en förskräcklig syn. Struparna på alla fåren voro upprivna och några levde ännu i förskräckliga pinor.

Nästa natt beväpnade sig husfolket och höll vakt i händelse vargarna ännu skulle uppenbara sig. Detta hände emellertid icke. Däremot hade de varit nära att anfalla hästarna i betesmarken, vilket man emellertid lyckades förhindra.

Sådant har inte hänt på länge, att vargarna varit så dristiga, inte ens då de förekommo mycket talrikare i dessa trakter.

att medlemmar av kungliga familjen druekit ur samma horn och det stegrar ju betydligt självkänslan.

Hur skönt det ännu är, så räcker ingenting i evighet. Tiden är inne att återvända till Uppsala. Här hinner vi nätt och jämt undanstöka middagen och redan samlas vi vid båten. Farväl, farväl vaekra Uppsala! Det är icke utan att en eller annan drömer om att få återvända dit och då kanske på en längre tid för att stifta bekantskap med studenternas arbetsliv. Kanske är det också därför som en melankolisk stämning tar överhand på båten när staden håller på att försvinna. Vem vet hur det skulle slutat om icke John skulle sludat situationen med att stämma upp "Calle Scheven..." Det hjälper, alla besmittas och snart ljuder Taubes friska slager från allas munnar.

När vi klockan tio komma till Stockholm, väntar redan vår cicereon därstädes och så bums äro vi i vårt "stockholmska hem" och krypa glatt under filten.

(Forts.)

70 år.

Måndagen den 3 augusti fyller Amanda Jürgensohn 70 år. Hon är ännu en av de gamla svenskar som äro besatta på sin födelseö. Hon är född på Nargön och redan som ung gick hon ut från hemmet och har för det mesta varit bosatt i Tallinn, där hon förtjänat sitt uppehälle som sömmerska. Efter kriget flyttade hon tillbaka till sin kära hemö, där hon bor på sin fädernegård och idkar småbruk. A. J. är känd och aktad som en trevlig och skötsam husmor och hennes gård har gästats av flera rikssvenska präster och även ärkebiskop Natahn Söderblom tog in där då han var på besök på Nargön.

En kär hyllning bringas på denna för henne så viktiga dag av nargösvenskarna och Kustbons redaktion,

Åskan förstörde och dödade förra veckan.

I Riisipere slog åskan ned och dödade Juhan Kornak och Pauline Rosvald, medan en åtta års pojke som befann sig i närheten slapp undan med en lättare skakning.

I Pärnumaa dödades en ung vallpojke Harri Tanni av åskan, varvid samtidigt en hölada tändes och brann ned.

I Kolovere tände blixten en gård, varvid alla byggnader förstördes, skadan c:a 4000 kr.

Mellan Kivimäe och Hiiu stationer slog åskan ned i ett åkande motortåg och satte tåget en kortare tid ur funktion.

I Keila tände åskan en lada full med hö. Ladan tillhörde Edvard Teinmann och innehöll 45000 kg hö. Både höet och ladan voro försäkrade.

I Pölli-Peraküla förstördes Maria Tiides hus genom åskan. Skadan 2500 kr.

Estniskt fartyg förolyckat.

En svårartad fartygskollision inträffande förra veckan vid Svinbådens fyrskepp i norra delen av Öresund. Av hittills outredd anledning blev ångaren "Björnvik" av Tallinn, som befann sig på nordgående genom Sundet, rammad av ångaren "Cliffwood" av New-York, vilken var på sydgående. Vid kollision erhöll ångaren "Björn-

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

Redaktion:

M. Westerblom, ansvarig red.

A. Stahl.

A. Aspelin.

Lokalredaktörer:

Vormsi, T. Gärdestrom.

Noarootsi, V. Pöhl.

Höbring, A. Vesterberg.

Roslep, A. Bergman.

Rüütli 3, Tallinn. Tel. 470-08

Prenumerationspris:

Inrikes		Utlandet	
1 år	Ekr 2:—	1 år	Ekr. 4:—
1/2 "	" 1:—	1/2 "	" 2:—

Olympiaden i Berlin.

Hela Berlin lever för närvarande i olympiadens tecken. Det ena landets tävlingstrupp efter det andra anländer till olympiabyn. Sammanlagt komma över 4500 idrottsmän i olika grenar att tävla om de olympiska segrarna. Endast U. S. A. kommer med en 500 man stark trupp.

Också Estlands trupp avreste förra söndagen till olympiaden. Spelens högtidliga öppnande sker lördagen den 1 augusti.

I samband med Spelens öppnande räknar man i runt tal 100,000 utläningar till olympiaden. Väst blir Sverige med 16,000 olympiska turister, därnäst kommer Amerika med 12,000, Holland och Belgien med vardera 9,000, Tjeckoslovakien med 8,000, England med 6,000, Frankrike med 5,000 och Österrike med 4,000.

"vik" så betydande skador att den så gott som omedelbart vattenfylldes och måste sättas på grund. Fartygets besättning upptogs på den amerikanska ångaren.

Ångaren "Cliffwood", som tillhör Amerikan Scantic Line och är på 5.127 netto-registerton, går i regelbunden trafik mellan nordamerikanska och skandinaviska hamnar. Den är närmast destinerad till Köpenhamn, där den skeppsbrutna besättningen landsattes. Ångaren "Björnvik", som var trälastad, är på 700 netto-registerton. Den är byggd 1885 i Sunderland och tillhörde många år Norrköpings Rederi A.-B. Den såldes för ett par år sedan till ett rederi i Tallinn.

Väldig orkan skövlade Muhu.

Skadorna beräknas till c:a 70.000 kr.

På söndagen härjade en fruktansvärd orkan på Muhu och åstadkom väldiga skador på en yta av 40 kkm. Sammanlagt har orkanen förstört i 10 byar 100 gårdars gröda. Även byggnader ha förstörts i stora mängder, Byarna som orkanen härjat äro: Linnuse, Vanamõisa, Piiri, Viira, Leeskopa, Nurme, Lahe, Suuremõisa två byar och Haljava. Endast Vanamõisas skador uppgå till 4000 kr. Och det endast säden som förstördes. Därtill får man ännu räkna nämnda bys förstörda byggnader.

Hittills har man ännu icke kunnat fastslå den totala skadesumman men på måndagen voro över 100 bönder till kommunalstyrelsen, som klagade att alla deras egendomar förstörts, och man tror att de första beräkningarna på 70.000 kronor i själva verket icke alls motsvara skadorna.

På ett ställe hade orkanen som efterföljts av våldsamma hagelskurar alldeles förstört skogarna, vilka sågo ut som om elden härjat i dem. Hagelkornen, voro stora som knytnävar och ett som uppvägdades var 1/2 kg.

Det är icke första gången Muhu hemsöktes av en så stor katastrof. För pass 40 år tillbaka hände samma olycka där, fast då i betydligt mindre skala.

Spanien.

"Spanska sjukan" gracerar fortfarande i toreadorernas land. Inbördeskriget fortgår där lika bittert och hänsynslöst. Segrar ha inrapporterats från bägge parterna. Enligt sista meddelanden har Italien och Tyskland understött upprorsmännen, varvid Frankrike i form av försäljning av ammunition och luftflotta understöder regeringspartiet. Fortsätter utvecklingen av understöd till de kämpande partierna i samma takt och riktning är det fara värt att "spanska sjukan" blir en fara för hela Europa.